

DR | GENERALDIREKTØREN
Maria Rørbye Rønn

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK- 0999 København C
T. +45 3520 3040
dr.dk

xx.xx.2021

Kære

I har den 25. januar 2022 klaget over et indslag i Deadline på DR2. Efter at redaktionen afviste din kritik, har I klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg er enig i.

Med venlig hilsen



Maria Rørbye Rønn
Generaldirektør

Kopi:

Journalen
Etikchef Anja Lundberg Andersen, GD Stab
Direktør Lasse Bastkjær, GD Stab,
Seniorkonsulent Mikkel Vincentz Pedersen, LSR
Chefredaktør Thomas Falbe, DR Nyheder
Redaktionschef Nikolai Thyssen, DR Nyheder
Chefkonsulent Marianne Juul, DR Nyheder
Direktør Sandy French, DR Nyheder

Gennemgang af sagen

Den 25. januar 2022 klager (herefter benævnt 'Klagerne') over et indslag i programmet 'Deadline' på DR2 den 24. januar 2022. Klagen drejer sig om, at værten i det pågældende program – efter Klagernes opfattelse – optrådte urimeligt over for gæsten Eva Flyvholm, der er folketingsmedlem for Enhedslisten og sit partis forsvarsordfører. Klagerne skriver:

"Mandag aften den 24. januar 2022 bragte DR i Deadline et interview af Jacob Rosenkrands, hvor en journalist fra Berlingske tidende blev anvendt som "ekspert i sikkerhedsforhold" mellem Rusland (Sovjetunionen) og Vesteuropa. En sand "koldkriger", der argumenterer for oprustning og inddæmning af Rusland.

Sidst i udsendelsen interviewede Jacob Rosenkrands Enhedslistens forsvarsordfører, Eva Flyvholm, der i Berlingske tidende havde gjort opmærksom på, hvordan Enhedslisten vurderede Ruslands krav om at Ukraine og andre Øst- og Vesteuropæiske lande ikke kunne blive medlem af Nato. Jacob Rosenkrands oplyste at Enhedslisten, som de eneste i Danmark (verden) havde "forståelse" for Ruslands opfattelse. Eva Flyvholm svarede, at det ikke var Enhedslistens holdning af Rusland havde ret til at bestemme hvad deres nabolande gjorde og Rusland skulle slet ikke besætte andre lande.

Jacob Rosenkrands anvendte en interviewform, hvor han afbrød og benyttede forskellige politikere og meningsdannere som "sandhedsvidner" De samme spørgsmål blev gentaget og Eva Flyvholms svar fordrejet og misforstået - og anvendt til at gentage, at det var forkert at mene, at Rusland er optaget af hvilke militære installationer der opstilles langs Ruslands grænser. - Jacob Rosenkrands mente, at Enhedslistens opfattelse - ud fra et citat i anden sammenhæng - at det var fuldkommen hat og briller. Eva Flyvholm gentog - gang på gang - at det ikke var acceptabelt at Rusland ville bestemme hvem, der var medlem af Nato - og at Rusland ikke skulle besætte andre lande. Hun fremførte at flere militære og politiske sikkerhedsekspertter delte Enhedslistens opfattelse om at det kunne optrappe konflikten og øge risikoen for atomkrig.

Jacob Rosenkrands fremførte yderligere forskellige påstande om Enhedslisten om andre forhold i verden, som ikke var korrekte - og afsluttede med et citat - igen fra Berlingske Tidende - at Enhedslisten er en fundamental modstander af det vestlige regime. Underforstået - en slags landsforrædere.

Lige meget hvad Eva Flyvholm sagde, havde Jacob Rosenkrands et mistænkeliggørende spørgsmål.

Ikke mindst "tonen" i Jacob Rosenkrands interview var præget af ringeagt

Det første interview med journalisten fra Berlingske Tidende foregik i forståelse og velvillighed - men det sidste interview med Enhedslistens forsvarsordfører, Eva Flyvholm, var præget af harme og aggression.

DR kunne måske forslå journalist, Jacob Rosenkrands, at søge en stilling hos Berlingske Tidende ?

Men DR ønsker måske en ny "kold krig" og større militarisering i stedet for afspænding og fred i verden ?

Danmarks Radio bør tage afstand fra Jacob Rosenkrands arbejdsmetoder og undskylde overfor Eva Flyvholm, at hun blev udsat for den form for journalistik af en medarbejder fra DR."

DR's svar til klager

Den 27. januar svarer redaktionschefen Nikolai Thyssen (herefter benævnt NT).

I svaret skriver NT blandt andet:

"Jeg er simpelthen ikke enig i din vurdering. Det er et godt interview, der både konfronterer Eva Flyvholm med den ganske voldsomme kritik, hendes udtalelser har udløst i de sidste par dage (og som værten loyalt gengiver), og med den logiske konsekvens, der følger af hendes vurdering. Det giver Flyvholm mulighed for at svare for sig og seerne mulighed for at vurdere, om svaret er meningsfuldt.

Jeg har bemærket at interviewet har udløst en del reaktioner - cirka halvdelen af de kommentarer, jeg har fået mener som du, at vi går for hårdt til Flyvholm, mens den anden halvdel er glade for at Flyvholm får mulighed for at svare for sig. Det kommer vi selvsagt til at diskutere i vores efterkritik."

Procedure

Det følger af lovgivningen og heraf DR's etiske retningslinjer, at DR svarer på klager over påstået brud på de etiske retningslinjer inden for fire uger. Klagen er indgivet den 25. januar 2022, og den er besvaret den 27. januar. Der er tale om et svar fra den indholdsansvarlige chef, hvilket også er et krav for klagebesvarelse i DR. Svaret forholder sig til indholdet i klagen.

Gennemgang af interviewet

Oplægget til interviewet drejer sig om nogle offentlige udtalelser, som forsvarsordfører Eva Flyvholm har fremsat i Berlingske. Ordføreren citeres for at have sagt, at det er forståeligt at Rusland ikke ønsker, at dets nabolande bliver medlemmer af Nato. Interviewet varer knap 23 minutter. Strukturen i interviewet er følgende:

Værten stiller en række gange på forskellig vis det samme spørgsmål til gæsten: Om Enhedslisten har en særlig forståelse for Ruslands sikkerhedspolitiske behov? Interviewet har en karakter, så gæsten svarer og får lov til at svare.

Dernæst spørger værten gentagne gange til, om Ukraine - lige som Finland og Sverige - selv skal have lov til at vælge, om landene vil være med i Nato, eller om landene skal tage hensyn til Ruslands modstand mod nye Nato-medlemmer tæt på Ruslands grænser.

Dernæst foreholder værten et citat frem fra Eva Flyvholms politiske kollega i Folketinget Christian Juhl. Denne citeres for, at Ukraine bør være en 'stødpudestat' mellem EU og Rusland. Værten spørger ind til, hvad en 'stødpudestat' i den sammenhæng er.

Værten spørger også til, om Eva Flyvholm er enig med en anden partifælle, Pelle Dragsted, når denne har udtalt, at Ukraine ikke skal høre til Øst eller Vest, men være en bro mellem Øst og Vest.

Værten spørger, hvorfor Enhedslisten ikke udviser samme forståelse for eksempelvis Kinas sikkerhedsinteresser i Tibet og Tyrkiets interesser over for kurdiske områder m.m. i Syrien, som partiet udviser i forhold til Rusland. Slutteligt spørger værten til, om Enhedslisten opfatter Europa som et mere sikkert sted uden Nato?

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Det fremgår af DR's etiske retningslinjer og grundlæggende værdier (forord til DR's etiske retningslinjer), at DR er uafhængig. DR tager ikke hensyn til eller lader sig styre af politiske eller økonomiske særinteresser. Der må ikke kunne rejses berettiget tvivl om DR, produktionernes eller medarbejdernes integritet.

Ligeledes, fremhæves det, er DR fair over for alle parter, holdninger og synspunkter gennem en upartisk og kritisk journalistik.

Klagernes kritik retter sig i særlig grad mod disse punkter med påstande om, at disse grundlæggende bestemmelser er overtrådte.

Ud fra Klagernes ankemail rejses der påstande om at:

- værten afbrød
- samme spørgsmål blev gentaget og svar fordrejet og misforstået.
- værten benyttede politikere som sandhedsvidner.
- værten mente, at Enhedslistens opfattelse var "hat og briller."
- værten kom med ukorrekte påstande om, at Enhedslisten er fundamentalt modstander af det vestlige sikkerhedspolitiske regime.
- værtens spørgsmål var mistænkeliggørende.
- tonen i interviewet var præget af ringeagt, harme og aggression.

Nedenfor gennemgår jeg påstandene.

Værten afbrød.

Værten afbrød, men det er værtens ret. Gennemgående fik gæsten lov at tale og tale ud i det meget lange interview.

Det samme spørgsmål blev gentaget og svar fordrejet og misforstået.

Navnlig i begyndelsen af interviewet har Klagerne ret i, at værten gentog det samme spørgsmål med lidt forskellig ordlyd. Grundlæggende drejede spørgsmålet sig om, hvorvidt Enhedslisten udviser en særlig forståelse for Ruslands sikkerhedspolitiske interesser i Ukraine. Det er ligeledes korrekt, at Eva Flyvholm besvarede det samme spørgsmål flere gange.

Det er blandt andet DR's ret og pligt at være kritisk over for medvirkende. Det fremgår af de ovennævnte citerede bestemmelser fra DR's etiske retningslinjer. Der er ikke tale om en personlig motiveret kritik, men en journalistiske efterprøvning af de argumenter, som den medvirkende har fremsat i et interview i Berlingske. Gæsten var indforstået med, at det var grundlaget for interviewet i Deadline.

Der findes ingen grænse for, hvor mange gange en interviewer – for at opfylde sin forpligtelse til at være kritisk – må stille et bestemt spørgsmål. Ej heller et kodeks for hvorledes en interviewer må spørge. Ligeledes er der heller ikke nogen præcis definition af, hvad det vil sige at være bedrive en 'kritisk journalistik', som det formuleres i DR's etiske retningslinjer.

Det er alene DR's redaktionelle valg. Sat på spidsen måtte DR have stillet nøjagtig det samme spørgsmål i alle 23 minutter, hvis man fandt det redaktionelt relevant.

Det er centralt i denne sag, da Klagerne henviser til en 'arbejdsmetode', som DR bør beklage.

DR's etiske retningslinjer foreskriver, at alle, der medvirker eller omtales, skal behandles fair og ansvarligt. DR er i den sammenhæng forpligtet til at referere alle relevante synspunkter. Der må ikke udelades argumenter og oplysninger af betydning. Det fremgår videre, at en person, der stiller op til interview, har krav på at få oplyst emnet, omfanget og i hvilken sammenhæng interviewet bringes. Især når det gælder kritiske og konfronterende live-interviews skal der afsættes passende tid.

Alle punkter er opfyldt her. En gæst har krav på at vide, hvad man vil blive spurgt om. Men gæsten kan ikke stille krav om, hvor mange spørgsmål eller hvor længe, en interviewer må spørge til et bestemt emne. Hvis gæsten har en aftale med DR om, at andre emner skal inddrages, har gæsten en berettiget forventning om, at intervieweren selv disponere tiden, så også de aftalte emner bliver berørt. Lige som den interviewede har en berettiget forventning om, at DR holder sig til det emne, som er aftalt. Men det er DR's redaktionelle ret selv at beslutte, hvilke spørgsmål og hvor mange, der må stilles. Navnlig har en interview-person ikke noget veto undervejs i interviewet over for, hvor mange gange en interviewer må spørge om det samme. Den medvirkende kan udtrykke sin utilfredshed, men det kan meget vel være et udtryk for, at DR netop gør sit arbejde i form af et kritisk interview, at gæsten føler ubehag ved gentagelsen af spørgsmålet.

Værtens spørgsmål blev gentaget og svar fordrejet og misforstået.

Som det fremgår ovenfor, blev spørgsmålene gentaget. Der findes ikke – og kan næppe etableres – en etisk regel for, hvor mange gentagelser, der må forekomme af et spørgsmål.

Klagerne har ikke forklaret, hvad de mener med, at svarene blev fordrejet og misforstået. At værten gentagne gange forsøgte at skærpe gæstens svar ved at spørge til det samme igen, kan ikke tages som udtryk for hverken en fordrejning eller en misforståelse.

Værten benyttede politikere og meningsdannere som sandhedsvidner.

Værten refererede Kristian Madsen, chefredaktør på A4 Arbejdsliv. På skærmen fremhæves et citat, hvor der står: *"Man kommer nogle gange til at glemme, at Enhedslisten trods den pragmatiserede indenrigspolitiske linje ikke blot er et SF +/-, men en fundamental modstander af hele det vestlige sikkerhedsregime."*

Citatet bliver brugt som baggrund for værtens spørgsmål om, hvorvidt Enhedslisten som modstandere af Nato ønsker Danmark meldt ud af Nato snarest muligt. Den medvirkende Eva Flyvholm accepterer præmissen og anfægtede ikke værtens spørgsmål. Hun svarer, at det er rigtigt, at Enhedslisten ønsker Danmark ud af Nato. Hun føjer til, at FN skal prioriteres højere, og hun uddyber med, at også organisationen for sikkerhed og samarbejde, OSCE, bør prioriteres højere.

Citatet bliver brugt og forstået af gæsten i den kontekst, interviewet foregår. Gæsten accepterer og svarer på spørgsmålet. Ud fra udsendelsen forekommer der hverken at være tale om en fordrejning eller misforståelse.

Tidligere i programmet citerer værten den ukrainske udenrigsminister Dmytro Kuleba for følgende: *"Rusland har ikke stemmeret i forhold til Ukraines medlemskab af Nato. Her går grænsen for, hvad vore partnere og Nato vil acceptere."*

Værten spørger i forlængelse af citatet, om Eva Flyvholm mener, at den ukrainske udenrigsminister tager fejl.

Hun svarer på spørgsmålet. Det er heller ikke her et indtryk af hverken fordrejning eller misforståelse.

Værten nævner partifællen Christian Juhls udtalelse om Ukraine som en stødpudestat. Eva Flyvholm svarer og forklarer, at man diskuterer, om Ukraine kan have en mere neutral position. Spørgsmålet er klart formuleret og bliver besvaret. Det forekommer ikke, at der skulle være tale om fordrejning eller misforståelse.

Dernæst citerer værten et andet medlem af Enhedslisten, Pelle Dragsted, der taler om, at Ukraine ikke skal høre til øst eller vest, men være en bro imellem. Også det spørgsmål bliver besvaret, uden at Eva Flyvholm problematiserer præmissen. Heller ikke her forekommer det, at værten fordrejer eller misforstår svaret. Eller at gæsten misforstår spørgsmålet. Værten trækker én udtalelse frem fra en chefredaktør og bruger som oplæg til spørgsmål om Enhedslistens forhold til Nato.

Ukraines udenrigsminister citeres i sin egenskab af ansvarlig for Ukraines udenrigspolitiske standpunkter. Der er en meget klar angivelse af, i hvilken sammenhæng citatet indgår. Man kan ikke finde støtte for, at der skulle være tale om et sandhedsvidne, men derimod om en partskilde med en særlig indfaldsvinkel til sit lands sikkerhedspolitiske situation. De to partikolleger til Eva Flyvholm bruges til at forholde partiets forsvarsordfører, om hun også deler opfattelsen af, at Danmark bør ud af Nato, og at Ukraine bør være alliancefrit mellem øst og vest. Der er tale om brug af partskilder, men ikke sandhedsvidner.

Der er ikke støtte i indslaget for påstanden fra Klagerne.

Det er Klagernes påstand, at værten forholder sig personlig kritisk til Enhedslistens politik, som skulle blive opfattet som 'hat og briller.'

Intetsteds gives der udtryk for dette. Påstanden må afvises.

Værten kommer med fejlagtig påstand om, at Enhedslisten er modstander af det vestlige sikkerhedspolitiske regime.

Som det fremgår tidligere citeres chefredaktør Kristian Madsen for synspunktet. Eva Flyvholm bekræfter rigtigheden af udtalelsen. Der er ikke fremsat en fejlagtig oplysning.

Værtens spørgsmål var mistænkeliggørende.

Klagerne giver udtryk for ved brugen af ordet 'mistænkeliggørende', at værten skulle være ude i et personligt ærinde i interviewet med Enhedslistens forsvarsordfører. Det er der intet belæg for i interviewet. Som tidligere beskrevet er det Deadlines ret og pligt at stille kritiske spørgsmål, også selv om det måtte være ubehageligt eller føre til, at en medvirkende modsiger sig selv m.m. Det er interviewets opgave at afdække holdninger, hvilket blandt andet gentagelsen af spørgsmål kan være med til.

Tonen var præget af ringeagt, harme og aggression.

Som gennemgået er der ikke belæg for dette. Klagerne har ikke præciseret, hvor de ser dette komme til udtryk.

Konklusion og sammenfatning

To seere klagede over et interview i programmet 'Deadline' på DR2 den 24. januar 2022 med Enhedslistens forsvarsordfører Eva Flyvholm. Det var klagernes påstand, at værten var forudindtaget, partisk og aggressiv, ville misforstå sin gæst samt fejlagtig hævdede, at Enhedslisten er modstander af Nato og det vestlige sikkerhedsregime. Desuden skrev Klagerne, at værten brugte udtalelser fra meningsdannere, som om de var sandhedsvidner. Klagerne krævede, at DR undskyldte over for Eva Flyvholm for de journalistiske metoder, hun havde været udsat for, som Klagerne udtrykte det.

Jeg giver ikke klagerne medhold i deres påstande. Spørgsmål blev ganske korrekt gentaget som fremhævet af Klagerne, men det er både DR's ret og pligt for at kunne gennemføre kritiske interviews. Det ligger nedfældet i DR's værdier, at man skal forholde sig upartisk gennem kritisk journalistik. DR er intet etisk kodeks for, hvordan spørgsmål skal være formuleret, eller hvor mange gange, de må gentages.

Der blev benyttet udtalelser fra en chefredaktør, den ukrainske udenrigsminister samt to folketingskolleger fra Enhedslisten. Eva Flyvholm forstod spørgsmålene og svarede på dem. Det var relevant i forhold til emnet for interviewet. Hele indslaget varede næsten 23 minutter, så den medvirkende ordfører fik god tid til at svare. Der var ikke – som påstået af Klagerne – tale om, at værten brugte de citerede som 'sandhedsvidner.'

Der blev ikke fremsat personlige kommentarer fra værtens side, som kunne give næring til Klagernes påstand om, at tonen var hadsk, aggressiv, og at værten personligt skulle

opfatte Enhedslistens sikkerhedspolitiske udmeldinger som 'hat og briller.' Der blev ad Klagerne rejst tvivl – men ikke berettiget tvivl – om værten og dermed DR's integritet i forhold til det pågældende interview.

Klagerne får ikke medhold.

Jesper Termansen, den 9. februar 2022